

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.017.2016

P/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/001 – „Wykonanie budżetu państwa w 2015 r.”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Ewa Gross, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98903 z 5 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Studzienicach, ul. Kaszubska 7, 77-143 Studzienice (dalej: „OPS”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Witold Kulas, Kierownik OPS (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykorzystanie w 2015 r. przez OPS dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie zlecone Gminie Studzienice (dalej: „Gmina”) z zakresu administracji rządowej, dotyczące przyznawania i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim:

- wykorzystanie badanej dotacji zgodnie z przeznaczeniem i terminowe jej rozliczenie;
- terminowe przekazanie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (dalej: „PUW”) kwartalnych sprawozdań z realizacji ww. zadania;
- prawidłowe sporządzenie sprawozdania budżetowego Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2015 r.

Stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na wydaniu 4 decyzji przyznających świadczenie z funduszu alimentacyjnego, mimo nieposiadania zaświadczeń lub oświadczeń o uczęszczaniu osób uprawnionych do alimentów do szkoły, nie miała wpływu na wykorzystanie środków dotacji zgodnie z przeznaczeniem.

III. Wyniki kontroli

Opis stanu faktycznego

1. W 2015 r. OPS otrzymał dotację celową z budżetu państwa w rozdziale 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w kwocie ogółem 1.465,0 tys. zł. Przekazane środki zapewniły pełną i terminową realizację zadań dotyczących przyznawania i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wykorzystano dotację w kwocie 1.461,1 tys. zł, z tego:
 - 46,3 tys. zł na świadczenia alimentacyjne i ich obsługę;

¹ Najwyższa Izba Kontroli, w kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, negatywna lub opisowa.

- 1.285,6 tys. zł na świadczenia rodzinne i ich obsługę²;
- 129,2 tys. zł na zasiłki dla opiekunów i ich obsługę³.

(dowód: akta kontroli str. 6, 77-78, 112-113)

2. Postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴ oraz sprawozdawczość w tym zakresie prowadził pracownik OPS zatrudniony na stanowisku specjalisty ds. świadczeń rodzinnych, zgodnie z zakresem czynności⁵. Zadania te były ujęte w regulaminie organizacyjnym OPS⁶. Dotacja została wykorzystana na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 45,0 tys. zł oraz na wydatki związane z jego obsługą w wysokości 1,3 tys. zł⁷, które dotyczyły wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracownika OPS realizującego to zadanie (1,3 tys. zł) oraz zakupu usług pocztowych (32 zł).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w kontrolowanym okresie na podstawie 8 decyzji wydanych w 2014 r. (22,5 tys. zł) oraz 11 decyzji wydanych w 2015 r. (22,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 5, 7-11, 79-86)

Badanie wszystkich przeprowadzonych w 2015 r. postępowań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zakończonych wydaniem decyzji przyznających te świadczenia, na podstawie których dokonano ich wypłaty wykazało, że:

- wnioski o przyznanie świadczenia zawierały dane wymagane art. 15 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- w 7 przypadkach do wniosków załączono wszystkie wymagane dokumenty (m.in. odpowiednie oświadczenia, zaświadczenia, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty), o których mowa w art. 15 ust. 4 ww. ustawy, natomiast w 4 przypadkach nie dołączono do wniosków zaświadczeń lub oświadczeń o uczęszczaniu do szkoły osób uprawnionych do alimentów;
- świadczenia alimentacyjne przyznano osobom uprawnionym do tych świadczeń na podstawie art. 9 ust. 1 ww. ustawy;
- przyznania i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonano na rzecz osób, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał 725 zł (zgodnie z art. 9 ust. 2 ww. ustawy);
- wysokość przyznanych i wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie przekraczała 500 zł, zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy;
- decyzje o przyznaniu świadczeń wydano z zachowaniem wymogów wynikających z art. 107 kpa⁸;
- postępowania zakończono w terminie określonym w art. 35 § 3 kpa, tj. nie później niż w ciągu miesiąca;
- decyzje podpisane były przez osobę upoważnioną, tj. Kierownika OPS⁹.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 119-156)

Wydatki z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obejmujące wypłatę świadczeń oraz wydatki na ich obsługę zaksięgowano po stronie Ma konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”, a koszty z tym związane po stronie Wn kont zespołu

² Na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, ze zm.).

³ Na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłku dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169).

⁵ Zakres czynności z 02.01.2014 r.

⁶ Regulamin organizacyjny OPS przyjęty zarządzeniem Nr 1/2014 Kierownika OPS z dnia 2 stycznia 2014 r.

⁷ Suma wydatków na ich obsługę w rozdziale 85212 wynosiła 42,6 tys. zł i stanowi 3% kwoty otrzymanej dotacji.

⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

⁹ Upoważnienie na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Nr 34/2011 z dnia 17.05.2011 r.

„4”¹⁰, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹¹ oraz w § 3110, 4010, 4110, 4120, 4300 – zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹².

(dowód: akta kontroli str. 77-111)

Kwartalne sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy uprawnionym do alimentów, przekazywane były Wojewodzie Pomorskiemu w wymaganych terminach¹³, tj. do 15. dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 12-76)

3. Niewykorzystane środki dotacji w rozdziale 85212 w łącznej wysokości 3,9 tys. zł zostały zwrócone Wojewodzie Pomorskiemu przez Gminę w dniu 30 grudnia 2015 r. Z niewykorzystanej dotacji kwota 0,6 tys. zł dotyczyła funduszu alimentacyjnego. Nie została ona wykorzystana z powodu – jak wynika z wyjaśnień Kierownika OPS – braku nowych wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 112-118, 157-159)

W 2015 r. OPS oceniał realizację zadań w zakresie funduszu alimentacyjnego poprzez analizy wydatków po sporządzeniu sprawozdań kwartalnych, przeprowadzanych wspólnie przez Kierownika OPS, Głównego Księgowego oraz pracownika OPS zajmującego się funduszem alimentacyjnym oraz poprzez bieżącą analizę wydatków na podstawie comiesięcznych sprawozdań Rb-28S.

(dowód: akta kontroli str. 157-159, 182-183)

4. Sprawozdanie budżetowe Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2015 r. zostało sporządzone dla rozdziału 85212 prawidłowo. Wykazane w kolumnie „Wykonanie” tego sprawozdania zrealizowane przez OPS kwoty wydatków w ww. rozdziale były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej w tej jednostce (§ 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁵ oraz § 19 ust. 4 pkt 2 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia).

Wykazane w kolumnie „Plan po zmianach” ww. sprawozdania planowane wydatki OPS na zadania zlecone – finansowane z dotacji w rozdziale 85212, były zgodne z planem finansowym jednostki (§ 19 ust. 4 pkt 1 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia).

(dowód: akta kontroli str. 77-78)

5. W 2015 r. OPS nie realizował projektów finansowanych lub współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej dotyczących zadania realizowanego w rozdziale 85212 dotyczącego funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 157-159)

¹⁰ 401 – Zużycie materiałów i energii, 402 – Usługi obce, 404 – Wynagrodzenia, 405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, 409 – Pozostałe koszty rodzajowe.

¹¹ Dz.U. z 2013 r. poz. 289, ze zm.

¹² Dz.U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

¹³ § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. (Dz. U. Nr 288 poz. 1694) – uchylone z dniem 1 stycznia 2016 r.

¹⁴ 14 kwietnia 2015 r., 8 lipca 2015 r., 9 października 2015 r., 15 stycznia 2016 r.

¹⁵ Dz. U. poz. 119, ze zm..

6. W 2015 r. Wojewoda Pomorski przeprowadził w OPS kontrolę¹⁶ prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2014 r. m.in. w rozdziale 85212. Kontrolą objęto m.in. wysokość wydatków ponoszonych na świadczenia alimentacyjne. W jej wyniku sformułowane zostało zalecenie dotyczące prowadzenia w OPS wyodrębnionej ewidencji wydatków ponoszonych w rozdziale 85212 na wypłatę świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co miało umożliwić sporządzanie sprawozdań merytorycznych bezpośrednio na podstawie ewidencji księgowej. W wyniku realizacji powyższego zalecenia, w 2015 r. wyodrębnione zostały konta analityczne w § 3110 dla świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych oraz zasiłku dla opiekuna.

(dowód: akta kontroli str. 157-181)

W 2015 r. nie były przeprowadzane kontrole wewnętrzne OPS. W tym okresie nie wpłynęły do OPS żadne skargi dotyczące wydatkowania środków w rozdziale 85212.

(dowód: akta kontroli str. 17-159)

Ustalona
nieprawidłowość

Kierownik OPS wydał w 2015 r. 4 decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego¹⁷, mimo nieposiadania zaświadczeń lub oświadczeń o uczęszczaniu osób uprawnionych do alimentów do szkoły, wymaganych przepisem art. 15 ust. 4 lit. d ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli str. 116-156)

Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje zasadności przyznania ww. świadczeń alimentacyjnych i uznaje wyjaśnienie Kierownika OPS, iż świadczenia alimentacyjne przysługują osobom uprawnionym do ukończenia przez nie 18 roku życia, a zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹⁸, obowiązkowi szkolnemu podlegają dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia.

NIK zauważa jednak, że w przypadku złożenia wniosku bez załączonego ww. zaświadczenia lub oświadczenia, obowiązkiem OPS było wezwanie wnioskodawcy – na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego¹⁹ – do uzupełnienia brakującego dokumentu.

(dowód: akta kontroli str. 157-159)

IV. Wnioski

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰, wnosi o:

- przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie wniosków, do których dołączono wszystkie wymagane dokumenty.

¹⁶ Wystąpienie pokontrolne Nr FB-III.431.47.2015.JJ.AD z 03.12.2015 r.

¹⁷ Na podstawie tych decyzji dokonano wypłaty świadczeń w wys. 11,7 tys. zł.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.

¹⁹ Dz. U. Nr 123 poz. 836 – uchylone z dniem 31.12.2015 r. (od 01.01.2016 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2015 r. poz. 2229).

²⁰ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 23 marca 2016 r.

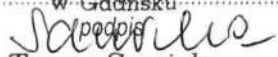
Kontroler
Ewa Gross
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

p.o. Dyrektora

z up.

p.o. WICEDYREKTORA DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

.....
Teresa Sawicka